

Брюксел, 23.2.2021 г.
COM(2021) 77 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

**относно оценката на Споразумението за оперативно и стратегическо
сътрудничество между Кралство Дания и Европейската полицейска служба
(Европол)**

{SWD(2021) 22 final}

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно оценката на Споразумението за оперативно и стратегическо сътрудничество между Кралство Дания и Европейската полицейска служба (Европол)

Въведение

Със Споразумението за оперативно и стратегическо сътрудничество между Кралство Дания и Европейската полицейска служба (Европол) (наричано по-долу „Споразумението“)¹ се установява правната рамка за сътрудничеството на Дания с Европол. Съгласно член 25 от Споразумението Комисията се приканва да направи оценка на разпоредбите на това споразумение, и по-специално на оперативната ефективност на Споразумението и спазването от страна на Дания на неговите разпоредби относно защитата на данните.

До 1 май 2017 г. Дания участва пълноценно в Решението на Съвета за създаване на Европейска полицейска служба (Европол)². Съгласно Протокол (№ 22) относно позицията на Дания³ тя разполага с клауза за неучастие по отношение на цялото законодателство на ЕС в областта на правосъдието и вътрешните работи, прието след влизането в сила на Договора от Лисабон на 1 декември 2009 г.⁴ Регламент (ЕС) 2016/794 относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол)⁵, приет през 2016 г., заменя решението на Съвета. Той започна да се прилага изцяло от 1 май 2017 г. Поради клаузата за неучастие и отрицателния резултат от проведения на 3 декември 2015 г. национален референдум относно това дали клаузата за неучастие на Дания в областта на правосъдието и вътрешните работи следва да бъде променена, Дания няма възможност да участва в регламента.

След референдума в Дания от 3 декември 2015 г. председателят на Комисията, председателят на Европейския съвет и министър-председателят на Дания излязоха с декларация⁶ на 15 декември 2016 г., в която изразиха съгласие *„относно необходимостта от оперативни договорености, свеждащи до минимум*

¹ <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/agreement-operational-and-strategic-cooperation-between-kingdom-of-denmark-and-europol>

² Решение (2009/371/ПВР) на Съвета от 6 април 2009 г. за създаване на Европейска полицейска служба (Европол) (ОВ L 121, 15.5.2009 г., стр. 37).

³ ОВ С 326, 26.10.2012 г., стр. 299.

⁴ Договор от Лисабон за изменение на Договора за Европейския съюз и на Договора за създаване на Европейската общност (ОВ С 306, 17.12.2007 г., стр. 1). До този момент Дания не се е възползвала от възможността, предвидена в част IV от Протокол (№ 22), която би ѝ позволила да участва пълноценно в Регламента за Европол.

⁵ Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и за замяна и отмяна на решения 2009/371/ПВР, 2009/934/ПВР, 2009/935/ПВР, 2009/936/ПВР и 2009/968/ПВР на Съвета (ОВ L 135, 24.5.2016 г., стр. 53).

⁶ Декларация на председателя на Европейската комисия Жан-Клод Юнкер, председателя на Европейския съвет Доналд Туск и министър-председателя на Дания Ларс Льоке Расмусен, Брюксел, 15 декември 2016 г., съобщение на Комисията за медиите IP/16/4398.

отрицателните последици от оттеглянето на Дания от Европол на 1 май 2017 г., които да бъдат от взаимна полза за Дания и останалата част от Европейския съюз в борбата с трансграничната тежка и организирана престъпност и международния тероризъм. Тези договорености трябва да бъдат специфични за Дания и по никакъв начин да не бъдат равностойни на пълноправно членство в Европол, т.е. да не предоставят достъп до регистрите с данни на Европол или пълноправно участие в оперативната работа и базата данни на Европол, нито да предоставят права за вземане на решения в управителните органи на Европол. Те обаче следва да осигуряват достатъчна степен на оперативно сътрудничество, включително обмен на съответни данни, при спазване на подходящи гаранции“.

Със Споразумението се установява правната рамка за сътрудничеството на Дания с Европол, за което се призовава в декларацията от 15 декември 2016 г. То влезе в сила на 30 април 2017 г., като по този начин се избягва евентуална празнота в резултат на промяната в статута на Дания от 1 май 2017 г. — от държава членка в трета държава — в отношенията ѝ с Европол. На 27 април 2017 г. Парламентът на Дания (Folketing) прие Закон № 411 относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол), с който се позволява на датското правителство да сключи Споразумението. Европейският парламент прие резолюция на 27 април 2017 г.⁷ На 28 април 2017 г.⁸ Съветът даде разрешение на Европол да одобри Споразумението.

От съображенията към Споразумението става ясно, че то има за цел „да се сведат до минимум отрицателните последици от оттеглянето на Дания от Европол“, като се установи сътрудничество „поне на равностойно равнище“ с това на други трети държави, които са сключили подобни споразумения с Европол (съображение 3).

Особена характеристика на Споразумението е специфичната позиция на Дания като държава — членка на ЕС и Шенген. Специфичната позиция на Дания като държава — членка на ЕС, е отразена в съображение 4 от Споразумението. В съображение 5 се посочва, че Дания е част от Шенгенското пространство и е въвела изцяло достиженията на правото от Шенген в националното си законодателство. Освен това в съображение 6 се посочва, че Дания е част от т.нар. Северен паспортен съюз заедно с други скандинавски държави, като две от тях са държави — членки на ЕС, а две от тях са асоциирани с прилагането на достиженията на правото от Шенген и тяхното понататъшно развитие.

Процес на подготовка за оценката и доклад

- Комисията изпрати въпросник до датското министерство на правосъдието и Агенцията за защита на данните на Дания. Датското министерство на правосъдието, заедно с датската национална полиция, предостави проект на писмени отговори на

⁷ Законодателна резолюция на Европейския парламент от 27 април 2017 г. относно проекта на решение за изпълнение на Съвета за одобряване на сключването от страна на Европейската полицейска служба (Европол) на Споразумението за оперативно и стратегическо сътрудничество между Кралство Дания и Европол (07281/2017 — C8-0120/2017 — 2017/0803(CNS)), P8_TA(2017)0136.

⁸ 7281/1/17 REV 1 от 28 април 2018 г.

въпросника. Агенцията за защита на данните на Дания изказа на Комисията своята благодарност за дадената ѝ възможност да предостави обратна информация по въпросника и уведоми Комисията, че не е разглеждала начина, по който Споразумението е било приложено от датската национална полиция. Поради това тя счита, че на този етап датското министерство на правосъдието и датската национална полиция са в по-добра позиция да дадат тези отговори.

- Комисията проведе обмен с представители на датското министерство на правосъдието, датската национална полиция, включително нейното длъжностното лице по защита на данните, Агенцията за защита на данните на Дания, както и с представители от Европол, които отговарят за прилагането на Споразумението, включително анализатори, които използват и имат достъп до информацията, обменяна съгласно Споразумението, както и от Европейския надзорен орган по защита на данните, който наблюдава обработката на лични данни в Европол.
- Датското министерство на правосъдието предостави достъп до доклади на министерството до Парламента на Дания (Folketing) относно статута на датската полиция по отношение на Европол (обхващащи периода от 1 май 2017 г. до декември 2019 г.).
- Констатациите на Комисията бяха изложени в придружаващия работен документ на службите на Комисията, който беше споделян също така с датското министерство на правосъдието и Европол, като им беше предоставена възможност да коментират неточности и да посочат информацията, която не може да бъде разкривана пред обществеността.

Заклучения

В член 25 от Споразумението се посочва, че оценката следва да се отнася по-специално до оперативната му ефективност, както и до спазването от страна на Дания на неговите разпоредби относно защитата на данните.

Оценката показва, че Споразумението, с което се предоставя на Дания специален статут в сравнение с други трети държави, предвижда сътрудничество между Дания и Европол, с което се постига общата цел за установяване на отношения на сътрудничество между Дания и Европол в борбата с тероризма и тежката трансгранична престъпност, и се свеждат до минимум отрицателните последици от оттеглянето на Дания от Европол, считано от 1 май 2017 г.

Това се дължи по-специално на подобрената услуга, която Дания получава чрез специални командировани национални експерти, които владеят датски език, за обработване, под ръководството на Европол, на датските искания за въвеждане, извличане и кръстосани проверки на данни на принцип „24/7“. Както Дания, така и Европол изрично оценяват, че командироването в Европол на национални експерти, които владеят датски език, се е доказало като успешен инструмент в това отношение. Същевременно и двете страни признават още, че поради ограниченията, наложени от член 10, параграф 6 от Споразумението по отношение на задачите на командированите

в Хага и Дания национални експерти, които владеят датски език, съществува възможност за подобряване на ефективността на сътрудничеството.

В Споразумението се изисква Дания да прилага гаранциите за защита на данните, предвидени в него, както и правилата за прилагане на Директивата на ЕС относно правоприлагането⁹. Датският Закон за правоприлагането е инструментът, с който се цели да се транспонира Директивата на ЕС относно правоприлагането. Той влезе в сила на 30 април 2017 г. Датската национална полиция е определила длъжностно лице по защита на данните за обработването на лични данни от датската полиция в рамките на приложното поле на закона. На длъжностното лице по защита на данните, наред с другото, е възложена задачата да следи за спазването на Директивата на ЕС относно правоприлагането.

По време на оценявания период Дания и Европол разгледаха няколко въпроса, свързани със защитата на данните. Те се отнасяха до информацията от Дания, която беше поправена веднага след като Дания получи уведомления по този въпрос от Европол.

Датската национална полиция, подкрепена от своето длъжностно лице по защита на данните, счита, че Дания е въвела ефективно и е приложила на практика изискванията както на Директивата относно правоприлагането, така и на Споразумението по отношение на защитата на личните данни, получени съгласно Споразумението.

Поради това Комисията счита, че Споразумението е ефективно при осигуряването на оперативни договорености, като по този начин се свеждат до минимум отрицателните последици от оттеглянето на Дания от Европол на 1 май 2017 г., което е от взаимна полза за Дания и останалата част от Европейския съюз в борбата с трансграничната тежка и организирана престъпност и международния тероризъм.

Комисията също така счита, че разпоредбите на Споразумението, свързани със защитата на данните, се прилагат добре.

Комисията не е открила никакви ограничения в Споразумението, които да възпрепятстват неговото ефективно прилагане.

⁹ Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 89).